

XSENOFOLK

Ulaskom u VR instalaciju „Mint me, I'm an Artist!“, kolektiva Xsenofemme i Nike de la Lonche, nailazim na metalna kolica za kupovinu, a suton-ružičasta aura koja me obavlja pretvara nabavku u jedno nesvakidašnje iskustvo. Uspinjem se po razinama trgovine, dok oko mene lebde dijelovi ženskih tijela, depersonalizirani karnalni artikli obilježeni tetovažama ili pjegicama (Girl, so confusing...). Pred očima mi sijevnu degutantne scene iz filma *The House That Jack Built*, ali umjesto sveopćeg nihilizma, ovi groteskni lebdeći, dematerijalizirani dijelovi tijela itekako ukazuju na snažnu materijalističku podlogu u radu Ines Borovac. Virtualna stvarnost, kao imerzivna tehnologija, prikladan je i promišljen odabir formata umjetničkog rada jer čin uranjanja i stapanja, u temeljima te tehnologije, ukazuje na nerijetko brisanje granica između korisnika i algoritama namijenjenih iskorištavanju njihovih podataka. Instalacija „Mint me“ djeluje baš suprotno, koristi kvalitetu imerzivnosti kako bi nas trgnula iz te 'uspavanosti', dok nas bestjelesni, računalno-izmijenjeni glasovi autorica informiraju o preknim radnim uvjetima izvedbenih umjetnica i mogućnostima uprezanja učinaka kripto tržišta u postizanje nekih drugačijih ciljeva. Djelujući na sjecištu performansa i novih medija, odnosno

sveprožimajućih digitalnih alata, autorica u duhu ksenofeminizma zagovara stratešku upotrebu postojeće tehnologije u preoblikovanju i izgradnji svijeta oko nas, kako materijalnog tako i onog kibernetičkog. Njezinu umjetničku praksu nije moguće promatrati izvan snažne feminističke optike i tema poput djevojaštva, seksualnosti i romantične ljubavi, ženskog tijela i autonomije. Koristeći alate nastale u naglašeno tehnomaskulinoj klimi Silicijske doline, Borovac raspliće neke posve drugačije narative. Tako primjerice u radu „Why Wouldn't You Date Me?“, upotrebom aplikacije za upoznavanje, eksplicitno gejmificira iskustvo odlaska na spoj kako bi ukazala na inherentnu proračunatost i determiniranost ovih rituala, koji u europskom kontekstu, u sličnoj formi, ali zaogrnuti ruhom viteškog ideala romantične ljubavi, datiraju još iz srednjeg vijeka. Jabuka koju je mlada žena poklanjala svom odabraniku, kao jedini znak i gesta autonomije, danas se simbolično ljeska s pozadina naših telefona čija *screen time* upozorenja uporno ignoriramo. Fenomenološko tijelo biva poništeno i srasta s uređajem koji postaje glavno sučelje stvaranja romantičnih, seksualnih i emotivnih veza.

Umjetnički rad Ines Borovac obilježen je i spojem nasljeđa tradicionalne sredine iz koje autorica dolazi te suvremenih umjetničkih strujanja i tehnologija. Motivi lokalnog folkloru ispričani su suvremenim tehnologijama i feminističkim, emancipatornim jezikom, a sadrže i naglašenu kritiku kapitalističkog sustava u kojem se ti društveni rituali odvijaju. Performativna komponenta, odnosno korištenje vlastitog tijela, gotovo je uvijek prisutno i nabijeno kritičkim potencijalom u smislu provociranja, traženja, progovaranja. Tako u uvodnom performansu „I do not dream of network, I dream of rest and compassion“ kojim dočekuje publiku na otvorenju, autorica parafrazira u formi internetskih *memeova* obilno dijeljenu izreku – *I do not dream of labour*. Gen Z populacija ne traži posao iz snova i odbija sanjati o radu.

Dovodeći posjetitelje u

nelagodnu situaciju, autorica ih suočava s realnošću izvedbene umjetnice koja stalno iznova daje i gubi dio sebe u radnom procesu. Tematiziranjem radnih uvjeta umjetnika_ica, neizvjesnosti i sagorijevanja, ona nastoji osvijestiti publiku i u njoj probuditi empatiju. Nije nebitno da je Borovac obrazovanjem dizajnerica, i to upravo u području socijalnog dizajna, polja koje itekako informira njezin umjetnički rad.

Autoričin vlastiti identitet na neki je način rascijepljen između hrvatskog i nizozemskog, što se zrcali i u njezinom radu. U instalaciji „Crossing Fences“ Borovac komparativno sagledava privatnost iz nizozemske i južnohrvatske perspektive, istražujući kako kulturne norme i kodovi definiraju naš stav prema izlaganju i skrivanju naših tijela i privatnih života. Sučeljavajući dva materijala različitih svojstava, umjetnica propituje odnos promatrača i promatranih, egzibicionista i voajera protestantske, odnosno katoličke provenijencije. Projekt „She Posted Happily Ever After“ povezuje Matovilku, iliti Rapunzel, i takozvane *tradwives*, dva 'bajkovita' scenarija koja serviraju jednu opasnu ideologiju, obećavajući zaštićenost i neopterećenost kakvu je, na kraju krajeva, nudio i Modrobradi. Kroz fenomen *tradwives* (tradsupruga) ukazuje se na paradoks monetizacije ženske pasivnosti, submisivnosti i domesticiteta, koji kao da je ispaao iz noćnih mora Betty Friedan. No sve te kućanice, majke, domaćice broje milijune pratitelja na društvenim mrežama i ustvari itekako zarađuju, nudeći svoje savršene živote i 'tekuća tijela' (*liquid bodies*) kao kockicu šećera uz goroku reakcionarnu poruku kojom nas šopaju.

Ines Borovac na to *svajpa* lijevo i odbija izvoditi kako bi zadovoljila publiku ili društvene konvencije. Svojim nas radom beskompromisno vraća u prostorno-vremenske koordinate u kojima se nalazimo, a umjesto 'slobode od', zagovara 'slobodu da' alatima od kojih više ne možemo pobjeći aktivno redizajniramo našu zbilju.

Ana Bedenko

XSENOFOLK

Upon entering the VR installation "Mint me, I'm an Artist!" by the collective Xsenofemme and Nika de la Loncha, I come across a metal shopping cart, while a dusky-pink aura that envelops me transforms the act of shopping into an extraordinary experience. As I climb the floors of the store, female body parts float around me, depersonalized carnal items marked with tattoos or freckles (Girl, so confusing...). Grotesque scenes from *The House That Jack Built* flash before my eyes, but rather than conveying a sense of general nihilism, these grotesque, floating, dematerialized body parts strongly indicate a materialistic foundation in the work of Ines Borovac. Virtual reality, as an immersive technology, is an appropriate and well-thought-out choice for the format of the artwork, because the act of immersion and merging, inherent to this technology, often points to the blurring of boundaries between users and the algorithms designed to exploit their data. In contrast, the installation "Mint me" uses the quality of immersiveness to awaken us from that state of 'slumber,' while the disembodied, computer-modified voices of the artists inform us about the precarious working conditions of performance artists and the potential for harnessing the effects of the crypto market to achieve some different goals.

Operating at the intersection of performance and new media, i.e., pervasive digital tools, the artist, in the spirit of xenofeminism, advocates for the strategic use of existing technology to reshape and rebuild the world around us, both material and cybernetic. Her artistic practice cannot be viewed outside a strong feminist lens, and themes such as girlhood, sexuality and romantic love, the female body, and autonomy. Using tools developed in the decidedly techno-masculine climate of Silicon Valley, Borovac unravels some completely different narratives. For example, in the work "Why Wouldn't You Date Me?", she explicitly gamifies the dating experience using a dating app to highlight the inherent calculation and predetermined nature of these rituals, which, in the European context, trace back to the Middle Ages, in a similar form, but cloaked in the chivalrous ideal of romantic love. The apple that a young woman would give to her beloved, as the only sign and gesture of autonomy, today symbolically shines from the background of our phones, whose screen-time warnings we persistently ignore. The phenomenological body is annulled, merging with the device that becomes the main interface for creating romantic, sexual, and emotional connections.

Ines Borovac's artistic work is also characterized by a combination of the traditional heritage of her background and contemporary artistic currents and technologies. Local folklore motifs are conveyed using

modern technologies and feminist, emancipatory language, and they also contain a pronounced critique of the capitalist system in which these social rituals take place. The performative component, i.e., the use of her own body, is almost always present and charged with critical potential in the sense of provoking, seeking, speaking out. Thus, in the introductory performance "I do not dream of network, I dream of rest and compassion", with which she welcomes the audience at the opening, the artist paraphrases in the form of online *memes* a widely shared saying – *I do not dream of labour*. The Gen Z population does not seek a dream job and refuses to dream of work. By putting the visitors in an uncomfortable situation, the artist confronts them with the reality of a performing artist who constantly gives away and loses a part of herself in the work process. By thematizing the working conditions of artists, uncertainty and burnout, she tries to raise awareness among the audience and evoke empathy. It is also worth noting that Borovac is formally trained as a designer, specifically in the field of social design, a field that significantly informs her artistic work.

The artist's own identity is, in a sense, split between Croatian and Dutch cultures, which is also reflected in her work. In the installation "Crossing Fences", Borovac takes a comparative perspective on privacy from both Dutch and southern Croatian viewpoints, exploring how cultural norms and codes shape our attitudes towards exposing and hiding our bodies and private lives. By juxtaposing two materials with different properties, the artist questions the relationship between the observer and the observed, exhibitionists and voyeurs of Protestant or Catholic provenance.

The project "She Posted Happily Ever After" connects Matovilka, aka Rapunzel, with the so-called *tradwives*, two 'fairytale' scenarios that serve up a dangerous ideology, promising protection and freedom from burden, much like Bluebeard once did. Through the phenomenon of *tradwives*, she points to the paradox of monetising female passivity, submissiveness and domesticity, which appears to spring directly from the nightmares of Betty Friedan. Yet, all these housewives, mothers, homemakers have millions of followers on social media and are, in fact, earning substantial incomes by presenting their perfect lives and 'liquid bodies' as a sweetener to the bitter, reactionary message they promote.

Ines Borovac swipes left on this and refuses to perform to please the audience or social conventions. With her work, she uncompromisingly brings us back to the space-time coordinates we inhabit, advocating not 'freedom from' but 'freedom to' actively redesign our reality using tools from which we can no longer escape.

Ana Bedenko

IMPRESUM / IMPRESSUM

Nakladnik / Publisher: Hrvatsko društvo likovnih umjetnika / Croatian Association of Fine Artists, Trg žrtava fašizma 16, 10 000 Zagreb, hdlu@hdlu.hr, www.hdlu.hr
Za nakladnika / For the publisher: Tomislav Buntak, predsjednik / president
Ravnateljica / Director: Ivana Andabaka

Upravni odbor HDLU / Croatian Association of Artists Board: Tomislav Buntak (predsjednik / President), Josip Zanki (potpredsjednik / Vice president), Ida Blažičko (potpredsjednica / Vice president), Fedor Fischer, Vida Meić, Romana Nikolić, Tomislav Hršak

Voditeljica galerije / Gallery coordinator: Mihaela Zajec
Umjetnički savjet Galerije Karas / Karas Gallery Advisory Board: Željko Beljan, Tomislav Hršak, Mihaela Zajec, Vida Meić, Josip Zanki
Urednica kataloga / Catalogue Editor: Mihaela Zajec

Predgovor / Preface: Ana Bedenko
Prijevod i lektura / Translation and proof-reading: Zana Šaškin
Grafičko oblikovanje kataloga / Catalogue Design:

Duje Medić
Tisak / Printed by: Ispis d.o.o.
Naklada / Edition: 100

GALERIJA KARAS

Ulica kralja Zvonimira 58, Zagreb

Radno vrijeme galerije Karas: srijeda, četvrtak, petak 16 - 20h |
utorak, subota 10 - 13h | medijom i poneđjelikom zatvoreno.
Working hours Gallery Karas: Wednesday, Thursday, Friday 4pm - 8pm |
Tuesday, Saturday 10am - 1pm | On Sundays and Mondays closed.

INES BOROVAC XSENOFOLK

29. 10. — 16. 11.
2024.

www.karasarthub.eu/

INES BOROVIĆ (1996., HR) je multidisciplinarna umjetnica i dizajnerica sa sjedištem u Amsterdamu, NL. Kao feministkinja, Borović se kroz svoju praksu infiltrira u različite sustave regulirane normativnim vrijednostima (tradicija, vjerski rituali), s ciljem istraživanja rodničkih odnosa. Njezini su komadi aktivirani izvedbama ili penetrirani kontingentnim tijelima. Kao Hrvatica, bavi se dekonstrukcijom narodnih folklornih formi dok iskrivljuje dinamiku moći patrijarhalnog utjecaja. Od 2022. zajedno s Ginevrom Petrozzi, Borović djeluje kao suosnivačica umjetničko-dizajnerskog dvojca Xsenofemme. Njezini su radovi izlagani na Ars Electronici, MU hibridnoj kući, Onomatopee Net, HDD Gallery među ostalima.

INES BOROVIĆ (1996, Croatia) is a multidisciplinary artist and designer based in Amsterdam, Netherlands. As a feminist, Borović infiltrates various systems governed by normative values (tradition, religious rituals) through her practice, aiming to explore gender relations. Her works are activated by performances or penetrated by contingent bodies. As a Croatian, she deals with the deconstruction of folk forms while distorting the power dynamics of patriarchal influence. Since 2022, together with Ginevra Petrozzi, Borović acts as co-founder of the art and design duo Xsenofemme. Her works have been exhibited at Ars Electronica, MU Hybrid House, Onomatopee Net, HDD Gallery among others.